

Kirkkohallituksen täysistunto 12.12.2019

LAUSUNTO OPETUSHALLITUKSELLE

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus pitää hyvin tärkeänä, että perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa täsmennetään arviointia. Onhan kysymys lasten ja nuorten yhdenvertaisuudesta, oikeusturvasta, osallisuudesta sekä identiteetin rakentumisesta. Arvioinnin tulee perustua perusopetuksen arvopohjaan sekä opetussuunnitelman tavoitteisiin ja annettuihin kriteereihin.

Lausuntonaan kirkkohallitus esittää seuraavaa:

6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnin periaatteiden avaaminen ja tunnetuksi tekeminen on tavattoman tärkeää, sillä epäoikeudenmukaisuuden pelko elää turhankin sitkeästi oppilaiden ja heidän huoltajiensa mielissä.

Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista

Tässä tulee ottaa huomioon opettajavaihdokset ja sijaisuudet, jotka muodostavat kriittisen kohdan oppilaan arvioinnin kannalta.

Arviointi on monipuolista

Muutosehdotus viimeiseen lauseeseen: ”Erialaisten oppijoiden sekä maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa”

Päättöarvioinnin kriteerien määrittely laajemmalle arvosana-asteikolle on erittäin tarpeellinen uudistus. Myös sanalliselle arvioinnille tarvitaan selkeä asteikko ja kriteerit.

6.3 Oppimisen ja osaamisen arviointi

Formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin ero on jäänyt kentällä monille epäselväksi, joten niiden avaaminen ja kuvaaminen on paikallaan. Kun summatiivisen kohdalla mainitaan opettajan velvollisuus dokumentoida näyttöjen arviot, tulisi dokumentaatiolle määritellä myös säilytysaika.

6.4. Työskentelyn arviointi

Kirkkohallitus esittää lisättäväksi lauseen: ”Työskentelyn arvioinnissa tulee verrata oppilasta hänen aiempaan kehitykseensä eikä ryhmän yleiseen taitotasoon.”

6.5. Käyttäytymisen arviointi

6.13.5. Perusopetuksen päättötodistus

Käyttäytyminen on näkyvä sivistyksen tuntomerkki, ja tilanteenmukainen käyttäytyminen yksi työelämätaitojen peruskivi. Käyttäytymisen arvioinnin kriteereiden tulee olla yhtenäiset ja koulutasolla opettajien yhteistyö on arvioinnissa tärkeää. Mikäli käyttäytyminen arvioitaisiin myös päättötodistukseen, se korostaisi käyttäytymisen arvioinnin painoarvoa pitkin matkaa. Siinä tapauksessa tarvittaisiin valtakunnalliset käyttäytymisen arvioinnin kriteerit.

6.6. Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

6.6.1. Ohjeistuksella tulee kannustaa erillisiin näyttöihin ja tarvittaessa myös luokalle jättämisiin, sillä ns. armoviitonen ei ole oppilaan etu, vaan siirtää oppimisen ongelmaa elämässä eteenpäin.

6.6.2. Oman opinto-ohjelman mahdollisuus ja sen mukainen arviointi tulee tarjota myös lahjakkaille/edistyneille oppilaille. Nyt luvun näkökulma on pelkästään hitaammin etenevissä oppilaissa.

6.8. Perusopetuksen päättöarviointi

Ennakoivan arvioinnin merkitys oppilaalle ja hänen huoltajilleen korostuu päättöarvioinnin lähestyessä, kuten POPS:n perusteiden nykyisessä arviointiluvussa hyvin todetaan (POPS:n perusteet 2014, 54 ylälaita). Tätä näkökulmaa ei pidä jättää pois myöskään uudesta arviointiluvusta.

6.9. Arvioitavat oppiaineet päättöarvioinnissa

6.13.5. Perusopetuksen päättötodistus

Mikäli oppilas on vaihtanut katsomusainetta tai sen oppimäärää, tulisi päättöarvioinnissa huomioida molemmat eikä vain viimeksi opiskeltu. Tämä käytäntö olisi linjassa luvun 6.8.1. ohjeistuksen kanssa päättötodistukseen ei eritellä, onko oppilas opiskellut uskontoa vai elämänskatsomustietoa.

Kunnissa, joissa katsomusaineita tai niiden oppimääriä on osittain yhdistelty, on arvioinnin oppiainekohtaisiin kriteereihin kiinnitettävä erityistä huomiota. Arvioinnin haaste on sama kuin monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

Lausunnossaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus korostaa, että

- arvioinnin uudistamisessa on perusopetuksen arvopohjan mukaisesti tärkeä huomioida lasten ja nuoren yhdenvertaisuus, osallisuus ja identiteetin rakentuminen
- arvioinnin käsitteet ja kriteerit tulee avata selkeästi sekä oppilaille että heidän huoltajilleen
- omaa opinto-ohjelmaa arviointeineen voivat tarvita monenlaiset erilaiset oppijat
- käyttäytymisen arvioinnissa yhtenäiset kriteerit ja opettajien yhteistyö on erityisen tärkeää
- katsomusaineiden päättöarvioinnissa tulee huomioida opinnot vuosiluokilta 7-9 riippumatta siitä, onko oppilas vaihtanut katsomusainetta tai sen oppimäärää